

**ИНСТИТУТ АСТРОНОМИИ РОССИЙСКОЙ
АКАДЕМИИ НАУК
АСТРОНОМИЧЕСКАЯ ОБСЕРВАТОРИЯ
ЛЬВОВСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО УНИВЕРСИТЕТА
ИМЕНИ ИВАНА ФРАНКО**

**НАБЛЮДЕНИЯ ИСКУССТВЕННЫХ
СПУТНИКОВ ЗЕМЛИ И
КОСМИЧЕСКОГО МУСОРА**

Международный научный семинар

ТЕЗИСЫ ДОКЛАДОВ

**4-6 октября 2004,
Львов, Украина**

Вплив атмосферних ефектів на спостереження штучних супутників Землі.

Н. Кабляк, В. Клітик, І Швалігін, У. Кабляк
 Лабораторія космічних досліджень Ужгородського національного
 університету, м. Ужгород, Україна

Основним чинником, що визначає точність відлігів, є спостереження ШСЗ, все ж залишається вплив земної атмосфери як нестабільного фізичного середовища. Дуже важко у методах розрахунку атмосферної поправки є, по-перше, невизначеність використаної моделі атмосфери її реальному стану і, по-друге, обсяг метеорологічної інформації, необхідної для обчислення поправки.

В роботі виконано оцінку точності отриманих значень поправки на основі аналізу багаторічних даних аерологічного зондування атмосфери, які проводилися на різних метеорологічних станціях, розташованих у різних географічних районах, у різний час року, доби. За цими даними отримано середні кватратичні похибки визначення атмосферної поправки ΔS для різних зенітних відстаней. Отримані результати досліджень вказують на те, що використання ретрансляційної атмосфери суттєво підвищує точність визначення різної поправки, а також на необхідність подальшого дослідження різних аспектів підвищення точності врахування впливу атмосфери на супутникові відлігівні виміри. Особливо це стосується врахування горизонтальних градієнтів рефракції.

Горизонтальні градієнти показника заломлення в оптичному діапазоні дають середньокватратичну похибку 3 - 5 см на $z = 80^\circ$, і вже для $z > 70^\circ$ при визначенні ΔS потрібно враховувати горизонтальні градієнти показника заломлення.

Для повного аналізу необхідно дослідити горизонтальні градієнти на основі великої кількості даних, для різних кліматичних умов, і особливо в різних масштабах - від 20-40 км до 600-800 км, оскільки на великих зенітних відстанях ($z \approx 85^\circ$) електромагнітна хвиля проходить в атмосфері відстань ~ 800 км.

Отже, при обчисленні ΔS на великих зенітних відстанях необхідно врахувати спеціальні виміри параметрів атмосфери вздовж траєкторії лазерного променя у нижніх шарах атмосфери. Залишаються актуальними подальші дослідження різних аспектів підвищення точності врахування впливу атмосфери на супутникові відлігівні виміри.